

Česká republika
USNESENÍ
Ústavního soudu

Ústavní soud rozhodl dne 12. září 2013 mimo ústní jednání bez přítomnosti účastníků v senátu složeném z předsedy Vladimíra Kúrky a soudců Jana Filipa a Jana Musila (soudce zpravodaje) ve věci ústavní stížnosti Věry Nevludové, zastoupené Mgr. Tomášem Gureckým, advokátem se sídlem Josefa Skupy 1639/21, 708 00 Ostrava, doručovací adresa: Elektrárenská 125, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí, proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 29. března 2012 č. j. 15 Co 131/2011-315, spojenou s návrhem na zrušení ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, za účasti Krajského soudu v Ostravě, jako účastníka řízení, takto:

Ústavní stížnost a návrh s ní spojený se odmítají.

Odůvodnění:

I.

Stěžovatelka se ústavní stížností domáhá zrušení napadeného rozsudku Krajského soudu v Ostravě, jímž měla být porušena její ústavně zaručená práva podle čl. 1, čl. 4 odst. 1, odst. 4, čl. 11 odst. 1, čl. 36 odst. 1, čl. 37 odst. 3 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").

Stěžovatelka ke skutkové stránce projednávané věci uvádí, že žalobkyně - společnost Dalkia Česká republika, a. s. jí byla účtována částka 7 058,- Kč za energii odebranou za měsíc září 2001. V tomto měsíci však objekt nebyl vytápěn, proto stěžovatelka s oprávněností účtované částky nesouhlasila a odmítla ji zaplatit. Vlastníkem části objektu, v němž se nachází výměňková - tlaková stanice, byl Petr Nevlud. Prostory, v nichž se tato stanice nachází, byly užívány na základě hospodářské smlouvy, uzavřené mezi Obvodním podnikem bytového hospodářství v Porubě a Zásobováním teplem Ostrava 1. Tato smlouva byla vlastníkem části předmětného objektu ke dni 30. 6. 2001 vypovězena. Od této doby užívá žalobkyně část objektu, v němž se tato stanice nachází, protiprávně. Pavel Nevlud postoupil pohledávku vůči žalobkyni ve výši 30 000,- Kč z titulu neoprávněného majetkového prospěchu, který vznikl žalobkyni za období od 1. 1. 2005 do 20. 2. 2005, stěžovatelce. V roce 2007 po marné výzvě k zaplacení, stěžovatelka svoji pohledávku započítala.

Stěžovatelka tvrdí, že technologické zařízení žalobkyně se nachází v předmětném objektu neoprávněně, neboť k objektu nebylo ve prospěch žalobkyně zřízeno věcné břemeno či právo užívání, proto tvrdí, že její výzva k vydání bezdůvodného obohacení a následně provedený zápočet pohledávky na pohledávku žalobkyně, byl proveden po právu.

Současně stěžovatelka navrhuje zrušení ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, neboť citované ustanovení podle jejího názoru odporuje Listině tím, že neumožňuje podat dovolání ve věcech, v nichž dovoláním dotčeným výrokem bylo rozhodnuto o peněžitém plnění nepřevyšujícím 50 000,- Kč a v obchodních věcech 100 000,- Kč, přičemž k příslušenství pohledávky se nepřihlíží.

II.

Z připojených listin se zjišťuje, že Okresní soud v Ostravě v pořadí druhým rozsudkem ze dne 24. 9. 2010 č. j. 80 C 326/2003-194 zamítl žalobu na zaplacení 7 058,- Kč s příslušenstvím.

Krajský soud v Ostravě odvoláním žalobkyně napadený rozsudek soudu prvního stupně změnil a stěžovatelce (dříve v procesním postavení žalované) uložil povinnost žalovanou částku žalobkyni zaplatit, včetně náhrady nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odvolací soud vyšel při svém rozhodování z obsahu spisu a konstatoval, že právní předchůdce žalobkyně dodával stěžovatelce teplo do objektu v ulici M. v O. na základě smlouvy ze dne 16. 8. 1999 ve znění dodatků za smlouvenou cenu 7 053,- Kč. Za dodávku tepla za měsíc září 2001 splatnou dne 15. 10. 2011 stěžovatelka nezaplatila a nezaplacenou částku uplatnila k započtení jako peněžitou náhradu za bezdůvodné obohacení, vzniklé žalobkyni užíváním nebytových prostor (výměňkové stanice). Odvolací soud zdůraznil, že s ohledem na judikaturu Ústavního soudu i Nejvyššího soudu ČR, samotným užíváním tohoto zvláštního zákonného věcného břemene nemůže dojít ke vzniku bezdůvodnému obohacení a vlastník nemovitosti se nemůže domoci náhrady za užívání své nemovitosti na základě věcného břemene z výše uvedeného titulu ve smyslu skutkových podstat ustanovení § 451 a násl. občanského zákoníku.

Odvolací soud uzavřel, že pokud stěžovatelka v postavení postupníka uplatnila k započtení postoupenou pohledávku na peněžitou náhradu za užívání nebytových prostor v označeném období ve výši odpovídající obvyklému nájemnému v daném místě a čase, pak takový nárok vlastníku nebytových prostor nevznikl a pro neexistenci pohledávky nemohly vzniknout ani účinky podle ustanovení § 580 občanského zákoníku. Protože stěžovatelka nebyla vlastníci předmětných nebytových prostor, nárok na náhradu ve smyslu ustanovení § 151n odst. 3 občanského zákoníku jí nevznikl; pohledávka z tohoto nároku jí nebyla postoupena, nemohlo proto účinně dojít i k jejímu započtení.

III.

Po přezkoumání ústavní stížnosti a napadeného rozhodnutí dospěl Ústavní soud k závěru, že ústavní stížnost je z ústavněprávního hlediska zjevně neopodstatněná.

Ústavní soud ustáleně judikuje, že jeho úkolem je jen ochrana ústavnosti, nikoliv "běžné" zákonnosti (čl. 83 Ústavy). Ústavní soud zásadně proto není povolán k přezkumu správnosti aplikace jednoduchého práva. Zasáhnout do rozhodovací činnosti soudů může jen tehdy, shledá-li současně porušení ústavně zaručeného základního práva či svobody. Ve svých rozhodnutích zřetelně definoval podmínky, při jejichž existenci má vadná aplikace jednoduchého práva obecným soudem za následek porušení práva na spravedlivý proces jednotlivce. Jde o případy, v nichž Ústavní soud posuzuje, zda obecné soudy v dané věci správně posoudily konkurenci norem jednoduchého práva, sledujících určitý ústavně chráněný účel, či konkurenci interpretačních alternativ jedné konkrétní normy, nebo o případy, kdy obecné soudy svévolně aplikují jednoduché právo (srov. např. nález Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2004 sp. zn. III. ÚS 321/03 zveřejněný v internetové databázi NALUS, stejně jako další judikáty Ústavního soudu, citované v tomto usnesení). Ústavní soud ve své judikatuře již několikrát konstatoval, že jeho pravomoc je dána také tam, kde právní závěry obecného soudu jsou v hrubém nesouladu s provedenými skutkovými zjištěními. V projednávané věci však nejde o takový případ.

Ústavní soud je toho názoru, že posouzení konkrétních okolností případu - v projednávané věci zejména posouzení otázky existence věcného břemene, vzniku bezdůvodného obohacení jako finanční náhrady za bezplatné užívání nebytových prostor, v nichž se nachází předmětná výměňková stanice, přísluší obecným soudům s ohledem na konkrétní skutkové okolnosti projednávané věci. Jestliže krajský soud v napadeném rozhodnutí respektoval platnou judikaturu Ústavního soudu i soudu dovolacího, které se předmětnou problematikou ve svých rozhodnutích zabývaly, přičemž neporušil procesní práva stěžovatelky, nelze dospět k závěru o protiústavnosti napadeného rozhodnutí.

V nyní posuzovaném případě rozsudkem krajského soudu k porušení závěrů uvedených např. v nálezu Ústavního soudu ze dne 25. 1. 2005 sp. zn. Pl. ÚS 25/04 (uveřejněný pod č. 134/2005 Sb.), nálezu ze dne 18. 11. 2003 sp. zn. I. ÚS 137/03, případně v usnesení ze dne 29. 1. 2003 sp. zn. IV. ÚS 751/02, nedošlo.

Závěry odvolacího soudu zcela jistě nejsou v hrubém nesouladu se skutkovými zjištěními, což by zásah Ústavního soudu odůvodňovalo a nejsou rovněž v nesouladu se závěry uvedenými ve výše zmiňovaných nálezech Ústavního soudu.

Ústavní soud považuje za vhodné připomenout, že řízení o ústavní stížnosti v případech, kde jde o bagatelní částky či částky, které se svou výší bagatelnosti blíží, bezúčelně vytěžují kapacity Ústavního soudu na úkor řízení, v nichž skutečně hrozí zásadní porušení základních práv a svobod. Bagatelní částky totiž - často jen pro svou výši - nejsou zásadně schopny představovat porušení základních práv a svobod. Hranici bagatelnosti je ovšem třeba vždy individuálně posuzovat v kontextu intenzity zásahu do základních práv. K takovému zjištění, v němž by byl důvodný závěr o porušení základních práv nebo svobod stěžovatelky, však Ústavní soud v posuzované věci nedospěl.

Ze všech výše vyložených důvodů Ústavní soud ústavní stížnost odmítl podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, jako návrh zjevně neopodstatněný. Návrh na zrušení ustanovení § 237 odst. 2 písm. a) občanského soudního řádu odmítl podle ustanovení § 43 odst. 2 písm. b) ve spojení s § 43 odst. 2 písm. a), event. § 43 odst. 1 písm. c) zákona o Ústavním soudu.

Poučení: Proti usnesení Ústavního soudu není odvolání přípustné.

V Brně dne 12. září 2013

Vladimír Kůrka v. r.
předseda senátu Ústavního soudu